

може да се разглежда не самостоятелно, а като аломорф на -ов- с формално обусловена (от -а-// -ја-основи) дистрибуция. Обаче както показва старобългарското състояние и изучаването на езика на дамаските от XVII—XVIII в., наставките -ов- и -нн- се намират в отношение на допълнителна дистрибуция, т. е. представляват аломорфи на една словообразователна морфема единствено при деривация от собствени имена на лица.

При някои формации се отбелязват известни фонетични нововъведения, като занемаряване прегласа на гласната в наставката -ов- (кесаров-) или на знака за йотация на є: ц(зр)нлєв- (П 62.6), пастырєв- (П 38.2, 39.1); с(а)л(а)ф(и)нлєв- (П 62.6), ц(а)рєв- (П 21.1, 30.8, 61.2, 62.6).

2.1. Само едно прилагателно с наставката -ов- е оформено по образа на сложното склонение — кесарова ц(а)та (П 10.3), преведено „царската монета“ (вид римска монета, може би с изображение на владетел, мотивиращо образуването кесарова). Това прилагателно е с флексия по сложното склонение във всички преписи, с които е правил сравнение издателят А. Давидов, макар че се явява и с по-архаична фонетика (цесарова). Поради това обстоятелство то трябва да се смята за относително. А всички останали са употребени във форми от простото склонение, което съответствува на значението им на притежателни в собствения смисъл (индивидуално притежателни).

2.2. С притежателните прилагателни на -ов-/-нн- се означават следните повече или по-малко прецизирани видове отношения в рамките на притежателното:

а) Определяният предмет е притежание на лицето, от чието име е образувано прилагателното: фадановоу домоу (П 16.6), ц(а)рєва дома (П 62.6), даниловъ пнцѣж (П 10.2). Някои наричат този подтип собствено притежателни или притежателни в тесния смисъл на думата.⁴

б) Определеният предмет е част от тялото на съответното лице или представлява негов продукт, остатък и пр. За разлика от собствено притежателните такива прилагателни се смятат общопритежателни — за „органична или естествена принадлежност“⁵: авраамово нѣдро (М 35.3) ржкож мовсевож (П 1.3), спекоулаторовы ржки (П. 60.6), захарѣннѣ кръен (П. 56.4).

в) Определениято лице се намира в родствено отношение с лицето, от чието име е образувано прилагателното: фннеса замєрїєва (П 30.4), зєвєдѣвѣтѣм с(ы)нѣвом (П 5.1), зоровавель с(а)л(а)ф(и)нлєвѣ (П. 62.6), х(р)н(т)овы м(а)т(є)рє (П 43.4).

г) Определениято име, качество, свойство, проявление „принадлежи“ на лицето, произтича от лицето, от чието название или име е образувано прилагателното: євфѣмїєво . . . нма (П 64.5), художество пастырєво (П 39.1),

⁴ S. Szlifirszejnowa. Przymiotniki dzierżawcze w języku polskim. — Prace Językoznawcze, 22, Wrocław, 1960, p. 21.

⁵ S. Szlifirszejnowa. Op. cit., p. 25.

х(р)н(с)т(о)вѣж... снлж (П 60.5), пастырѣва глааса (П 38.2), ц(а)рѣвж д(оу)-шж (П 21.1), словом ап(о)с(т)олово (П 26.3).

д) Определяното лице се намира под хегемонията, опеката, командването и др. на лицето, от чието име е образувано прилагателното: оуч(е)н(н)къ... павловъ (П 58.3), х(р)н(с)т(о)вѣж коннь (М 30.3), х(р)н(с)т(о)вѣж подражателъ (П 48.2).

е) Определяемото е название на действие, произтичащо от лицето, от чието име е образувано прилагателното, т. е. прилагателното изпълнява синтактико-семантичната функция на подлог в родителен падеж⁶: добродушество иванново (М 35.2), тръпчнѣе ивово (П 22.7), повелѣнѣа ц(а)рѣва (П 61.2), ц(а)рѣво тѣщанѣе (П 30.8).

ж) Еднократно се среща прилагателно в синтактико-семантичната функция на допълнение, т. е. определяемото е действие, насочено към лицето, чието име е залегнало в основата на прилагателното: свободенѣиѣ и(зр)нлевому (П 62.6).

НАСТАВКА -(ь)j-

3. С наставката -(ь)j- са образувани общо 14 прилагателни. Ако се абстрахираме от единични примери на образувания от основа прилагателно (прочнн — М 26.4) и от основа наречие (оутрѣн — П 45.3), наследени от старобългарската традиция, наставката -(ь)j- служи за деривация от основи само на одушевени същества — главно лица, а също така и животни и олицетворени същности. От основите на лица тук собствените имена са по-слабо представени (само с две прилагателни Адронъ — П 1.3 и Иаковъ — П 26.2), а образуванията от нарицателни са близо три пъти повече (вожнн, вражнн, мжчннчъ, отъчъ, старъчъ). Общо 5 на брой са образуванията от основи названия на животни: козьлнн, овъчъ, пѣтнчнн, пѣснн, юнъчъ.

3.1. В словообразователния строеж на 10 (от всичко 14) образувания наред с главния морф — основния изразител на деривационното отношение, — какъвто е наставката -(ь)j-, важна роля е отредена на субморфа — алтернация на крайната съгласна на основата пред наставката, т. е. редуванията в:вл', к(ц):ч, г:ж. От алтернацията н:н' и л:л' можем да се абстрахираме, защото мекотата на съгласните пред предноезичните гласни не е функционално релевантна и като факултативна въобще отпада, срв. ржкож... адрвнѣж (П 1.3). Значителното преобладаване на образуванията с алтернация свидетелствува безспорно за рещесивния характер на наставката -(ь)j-, чието място в системата се заема от по-изразителните словообразователни наставки -ов- и -ьск, които са и семантично достатъчно ярко поляризиращи.

3.2. Всички образувания с наставката -(ь)j-, отбелязани в двете творби на Цамблук, са засвидетелствувани още в старобългарския пе-

⁶ H. Kurkowska. Budowa słowotwórcza przymiotników polskich. — Prace Językoznawcze, 1, Wrocław, 1954, s. 71—72.

риод — няма нито едно новообразуване с тази наставка. Покрай 2 прилагателни с $-(\text{ъ})j-$ от основи нарицателни названия на лица се употребяват паралелни конкурентни образувания с $-ъск-$ ($мъченнъск-$ и $отъчъск-$), също известни и в старобългарския език (вж. 4.5.б). В по-нататъшната история на българския език те ограничават постепенно съответните с наставка $-(\text{ъ})j-$, които вследствие на това днес вече не се употребяват (по данни на БТР и РСБКЕ).

Наличието на алтернация в по-голямата част от образуванията с историческата наставка $-(\text{ъ})j-$ е белег за тяхната възпроизводимост по памет или за пряка връзка между езика на Цамблак и старобългарския език. По-късно някои от наследените от старобългарския език образувания с $-(\text{ъ})j-$ са били изтласкани от употреба не от паралелни образувания с наставките $-ов-$ или $-ъск-$ със същата хронология, а от по-късни от тях новообразувания с тези наставки, за основа на които са послужили не съществителни, а готови стари прилагателни с историческата наставка $-(\text{ъ})j-$ и с алтернация. Такъв произход се предполага за прилагателни като *отчев* — от *отъчъ* и *-ов-*.⁷ А при новообразуванията с $-ъск-$ от готови прилагателни с историческата наставка $-(\text{ъ})j-$ и алтернация т:щ на основата (*телешк-* от *тѣлащ-* и *-ъск-*) се формира новата наставка *-ешк-и*.⁸

3.3 Значението на образуванията с наставката $-(\text{ъ})j-$ се ограничава в кръга на притежателното — тук значително по-широк, отколкото при образуванията с наставката $-ов-/и-$.

а) Определяният предмет е притежание на лицето, от чието име е образувано прилагателното: *домочъ* $ш(т)чѧ$ (П 16.5) (по простото склонение с $-а$ в м. $-а$, срв. също *вражѧ* *плькы* (Вин. мн.), където $-а$ е в м. $-а$), *келѧж* . . . *старчѧж* (П 13.2).

б) Определяният предмет е естествена принадлежност на лицето, от чието название е образувано прилагателното, или е отделен от него чрез нарушаване на целостта му: *рѧжкож* (*моисевож*) и *Аарѧнеж* (П 1.3) (употребата на двете прилагателни едно до друго свидетелствува за еднозначност на наставките $-ов-$ и $-(\text{ъ})j-$ при основи названия на лица), *м(ѧ)ч(ѧ)н(н)чѧе* *тѧло* (М 27.1), *тѧло* . . . *ш(т)чѧе* (П 15.2).

в) Определяният предмет е добит от животното, от чието название е образувано прилагателното: *шечю* . . . *кожю* (П 40.2), *кръвѧж* *ючѧж* и *козѧж* (П 1.1). Основата на тези прилагателни означава неживо животно, затова те „напълно загубват притежателното си значение“, а значението им се изразява не с формулата „принадлежащ на . . .“, а с обратата „такъв, какъвто предлага даден вид животни“, или „добит от даден животински вид“.⁹

⁷ Вж. Л. Селимски. Алтернация на основната съгласна при някои прилагателни с наставка $-ов-/ев-$ в българския език. — Език и литература, 1980, 3, с. 62—66.

⁸ Вж. Л. Селимски. Формиране на наставката за относителни прилагателни *-ешки* в българския език. — Български език, XXXI, 1981.

⁹ S. Szlifersztejnowa. Op. cit., p. 28.

г) Определяният десигнат е почитател, последовател на десигната, от чието название е образувано прилагателното, т. е. то изразява родително или дателно отношение: люДѣн в(о)жѣнхъ (М 33.1), люДн в(о)жѣа (П 56.1), в(о)жѣн чл(о)вѣкъ (П 11.1), члДвм в(о)жѣнм (П 5.4), слочу-гам в(о)жѣнм (П 1.1), в(о)жѣа . . . чл(о)вѣка (П 61.2).

д) Определяното душевно състояние, движение или физическо качество произтича или е присъщо на десигната, от чието име е образувано прилагателното: в(о)жѣж чьсть (М 8.7), промысла в(о)жѣа (П 16.3), в(о)жѣа вола (П 30.8).

е) Определяният десигнат (poimen actionis или acti) произхожда от десигната, от чието название е образувано прилагателното, или то изпълнява ролята на логически подлог (субект на действието): повеаѣнѣю ш(т)чю (П 11.1), сѣдѣамъ божѣнм (П 50.5), птнчѣе жнѣе (П 21.4), пѣсѣм . . . лаганнѣм (П 39.2).

3.4. За отсъствие на качествен момент в индивидуалнопритежателното значение на образуванията с -(ь)j- от названия на лица говори отношението им на еквивалентност към паралелно употребяваната родителна форма на основното име (срв. м(ж)ч(ѣ)нчѣе тѣло (М 27.1), и славноѣ м(ж)ч(ѣ)н(н)ка тѣло (М 32.2) или към образуванията с -ов- от основни названия на лица, срв. ржкож моуевож (П 1.3), спекулаторовы ржкы (П 60.6), и ржкож . . . ларвнѣж (П 1.3); ц(а)река дома (П 62.6), фадоновому дому (П 16.6), и дому ш(т)ча (П 16.5), келѣж . . . старчѣж (П 13.2); в(о)жѣа вола и ц(а)реко тѣцанѣе (П 30.8).

Въобще наставките -ов- и -(ь)j- имат еднаква функция — образуване на прилагателни за индивидуална принадлежност — само при деривацията от имена на лица. Разширяването на одушевените в посока към названията на животни става чрез деривация с помощта на наставката -(ь)j-. В тази сфера разглежданата наставка участва с относителна функция — за означаване на родова принадлежност.

НАСТАВКА -ЬСК-

4. Прилагателните с наставка -ьск- (42 на брой) се образуват от по-широк смислов кръг съществителни. Най-многобройна и напълно отворена система са образуванията от нарицателни названия на лица (21) и от собствени географски названия (14) с преливност от едните към другите при основи народности и областно-държавни наименования. Другите семантични области съществителни са незначително представени като основи на прилагателни с наставка -ьск-: нарицателни географски названия (2: градьск-, морьск-), други съществителни (5) — абстрактни (3: евангельск-, мнрьск-, псалъмьск-) и конкретни (2: адмантск-, палтьск-).

От нарицателни названия на лица и олицетворени същества са следните прилагателни: апостольск-, възгарьск-, вѣсковьск-, влѣварьск-, грѣ-

чъск-, еаннъск-, еретнъск-, нзманлътъск-, нночьск-, ноуденск-, латнск-, мжченнъск-, отъчъск-, пророчъск-, саракеннъск-, свашченнъск-, тоуръск-, оучнтелъск-, хръстнъанъск-, царъск-, чловъчъск-.

4.1. Вниманието тук привличат редуванията при взаимодействието на наставката -ъск- с основите, дължащи се на различното поведение на слабия според правилото на Хавлик малък ер (ъ) на наставка. Еро-вата гласна е исторически слаба, понеже силно преобладават онези граматически форми на прилагателните, в които тя се оказва пред сричка с нормална гласна. Обаче освен реализациите на наставката като -ск- (със закономерно изпадане на ь без каквото и да било означаване на неговото място) се срещат и реализации със запазване на ь (-ъск-), с подмяна на ь с ъ (-ъск-), с изясняване на ь (-еск-), с паерчик на мястото на ь (-ск-) или с означаване на съкращение -(ъ)ск-. И така, ако извадим от 42 образувания онези 7, в които ь на наставката влиза във взаимодействие с -j- на основата, като дава -н- и се получава последователността -анск-/-енск-/-ннск- (например енанск-), останалите 35 образувания се срещат в общо 74 употреби. От тях 19 (в 35 употреби) са с варианта -ск-: адамантск-, афонск-, възгарск-, варъварск-, градск-, египтск-, еладск-, еаннск-, латнск-, морск-, мнрск-, пардорск-, перск-, плътск-, псалъмск-, саракеннск-, оучнтелск-, хръстнъанск-, царск-. Същият вариант се открива покрай други варианти в още 3 образувания: апостолск- (в 4 употреби от общо 7), евангелск- (в 1 употреба от общо 3) и тръновск- (в 1 употреба от 3). Или вариант -ск- се среща в 41 употреба (от общо 74) при 19 образувания (+3).

Към варианта -ск- могат да се прибавят още вариантите -(ъ)ск- (при 4 от общо 7 употреби на чл(овъ)ч(ъ)ск-) и -ск- при дрв'ск- (1), в'сов'ск- (1), ев(аг)г(е)л'ск- (1 от 3), трънов'ск- (1 от 3), тоур'ск- (1); или общо 5 употреби на 3 (+2) образувания. В такъв случай закономерният фонетичен вариант -ск- (с правописни подварианти -ск- или (ъ)ск-) се среща в 46 употреби на 22 (+3) образувания.

4.2. Незакономерно запазване или изясняване на ь на наставката -ъск- се отбелязва в 24 употреби на 10 (+3) образувания. Сред тях преобладават формите с -ъск-: апостолъск- (1 от общо 7), гръчъск- (1), ев(аг)г(е)лъск- (1 от 3), еретнъск- (2), нернхонъск- (1), нночьск- (2), мжченнъск- (3), отъчъск- (3), пророчъск- (2), свашченнъск- (1), терновъск- (1 от 3), чл(овъ)чъск- (3 от 7). Замяна на ь с ъ се среща в апостолъск- (2 от 7), изясняване на ь в е се отбелязва в неманлътск- (вм. нзманлътъск-) (1). Само при 6 употреби (от общо 24) ь (респективно ъ или е) на наставката се запазва, макар че евентуалното му изпадане в тях не би било съпроводено със значителни фонетични промени на границата между основата и наставката: апостолъск (3 от 7), нернхонъск- (1) и в по 1 употреба (от общо 3) при ев(аг)г(е)лъск- и терновъск-.

Приведените числени данни от анализа на двете творби на Цамблак показват, че в тях наставката *-ьск-* обикновено не пази *ь*, а незакономерното му запазване се отбелязва главно при деривация от основи с крайна съгласна *г* (*э*), *к* (*ц*), които се редуват с *ж* и *ч*. Вариант *-шк-*, който е характерен за съвременния български език и се среща още в дамскините от XVII—XVIII в., в двете творби на Цамблак не се отбелязва. (За по-стара единична датировка вж. в отпратка 10.)

4.3. В повечето славянски езици наставката се реализира като *-ск-/ -sk-*, или вследствие на взаимодействие с изгласа на основата като *-цк-/ -ск-* (в източните и западните без горнолужишкия), *-чк-/ -ѣк-* и *-шк-/ -ѣк-* в южнославянските и *-ѣк-* в сърбохърватския. Като се абстрахираме от лужишките, където *-i-* на наставката *-isk-* би могло да бъде обобщено от многобройни примери с развой *-ij- > -i-* пред *-sk-*, например горнолуж. *historiski* (от **historijski: historija*), или просто *-isk-*, явяваща се при основи чужди думи, е субститутор на немското *-isch* (т. е. горнолуж. *historisk-* срещу нем. *historisch*, или *sybabsk-* срещу нем. *sybabsch* и т. н.), остават само книжовният български и книжовният руски, в които при основи на *К* (*Ц*) и др. исторически слабият ер противно на очакванията се изяснява. Трябва да се изтъкне, че и в двата езика при деривация от местни названия (срв. рус. *москворецкий* от *Москва-река*)¹⁰ и при производни от народноразговорната реч (срв. рус. *дурацкий* от *дурак* и бълг. *просташки* от *простак*) това явление не се отбелязва. Понеже и в двата езика незакономерното изясняване на *ь* в *е* (срв. рус. *ученический* и бълг. *ученически*) се отнася за книжовния, а не за народноразговорния стил, основателно е да не се задоволяваме с обяснение на явлението на чисто фонетична основа, а да търсим корените му в църковнославянския език, изиграл извънредно голяма роля за формирането на тези два книжовни езика.¹¹ Настаняването на славянската по произход наставка *-esc, -este* в румънски език¹² трябва да се отдава също така преди всичко на влиянието на църковнославянския език през средновековието върху формирането на румънския език. Изследването на езика на Цамблак показва, че той би могъл да бъде един от факторите, допринесли за установяването или утвърждаването в самата църковнославянска традиция на това незакономерно изясняване на слабия ер в наставката *-ьск-*, получило висока стилистична стойност.

4.4. Образованията с наставката *-ьск-* са прилагателни за груповата принадлежност или най-обща отнесеност, която понякога граничи тясно с качествено, обусловена от елемента на сравнение, или преносност в значението на словообразователната основа. При образованията от названия на конкретни предмети това се наблюдава при *АДАМАНТСКИЖ*...

¹⁰ Вж. и твърде интересното в това отношение среднобългарско различие по отношение на Рилска грамота от 1378 (К. Мирчев. Историческа граматика на българския език. С., 1963, с. 161).

¹¹ Вж. В. Кипарский. О судьбе *-ь-* в суффиксах *-ьск-* и *-ьство-*. — Вопросы языкознания, 1972, 2, с. 77—82; Още един българизъм в руския литературен език: суффикси *-еский, -ество-*. — Български език, XXII, 1972, 3, с. 165—172 и другаде; Л. Селимски. Из историята на наставката *-ьск-* в българския език. — Трудове на ВТУ „Кирил и Методий“, Филолог. фак., т. XVIII. С., 1983, с. 187—189.

¹² W. Mańczak. Origine slave du suffixe roumain *-esc, -este*. — Studia Neophilologica. A Journal of Germanic and Romance Philology, vol. XLVII, No. 1, 1975, с. 69—75.

Д(оу)шѣ (М 25.1) 'стоманена душа' (отнася се за мъченика Йоан Нови). Качественото в случая значение трябва да се извежда от структурното значение „направен от...“. Обаче прилагателните за материален произход се образуват с други наставки: -ѣн- и -ѣн-. Тук имаме работа безспорно с оканонизъм (прилагателното не е засвидетелствувано у Востоков, Срезневски, Садник-Айтцетмюлер и Пражкия речник), с индивидуалнотворческо съзнателно търсене от Цамблак на форма, която да изразява качествено, а не материално значение. Най-обща връзка показва още едно прилагателно от съществително конкретно — пльтъск — като антоним на душевен, духовен (орѣжнѣнцѣ... пльтъстѣн — П 19.2; пльтъскыя вранн — П 19.3), срв. паралелното пльтъѣнъ (П 9.5).

В образуванията от абстрактни понятия (евангелъск-, мнръск-, псалъмъск-) в рамките на най-общата се съзира и локална връзка.

По-ярко очертана е връзката по място при образуванията от географски названия.

4.5. Семантиката на образуванията от нарицателни названия на лица — прилагателни за родова или групова принадлежност — се разкрива при разглеждането им в съпоставяне с притежателните прилагателни с наставка -ов// -нн- и -(ѣ)j. При това най-голяма стойност има анализът на образуванията с еднакви основи.

а) -ѣск-// -ов- апостольск-// апостолов-. Докато в съчетанието словом апостолово (П 26.3) прилагателното има индивидуалнопритежателно значение (имат се пред вид думите на апостол Павел), то в ап(о)с(то)лъскаго гласа (П 66.1) вече става дума за гласа на Евтимий, но окачествяван като „глас на апостол(и)“, сравняван с „гласа на апостола/апостолите“, а подобно е значението на прилагателното с -ѣск- и в изразите сѣпрнчастникъ славы ап(о)с(то)лъскыя (П 1.4) и по ап(о)с(то)лскому жрѣбѣю (П 48.1). Групова принадлежност се означава в ап(о)с(то)лскаа... пчлѣъ (П 38.3) „полята на апостолите“ и т. н.

царѣск-// царѣв-. В съчетанието ц(а)рѣвѣ Д(оу)шѣ (П 21.1) става дума за душата на един определен цар (византийския император Йоан V Палеолог), а в ц(а)рскѣа грьдостъ (П 24.2) прилагателното означава „гордостта на цар, гордостта като на всеки цар, присъща на (всеки) цар“, та вече то не е индивидуалнопритежателно, а е за групова отнесеност с елемент на обобщение и качественост. В посрѣд(ѣ) ц(а)рѣва дома (П 62.6) става дума за дома на цар Кир, в който пребивавал Зоровавел, а в скровнѣа ц(а)рскѣа (П 21.1) се отнася за богатства, каквито могат да имат само царете (лукавият в образ на монах донася на царя, че Евтимий има „царски богатства“).

б) -ѣск-// -(ѣ)j-

мѣченнѣск-// мѣченнѣ-. Без особено различие са употребите мѣч(ѣ)н(н)чѣе тѣло М 27.1 и м(ѣ)ч(ѣ)н(н)чѣскыѣ... мѣщен (М 32.2), в които става дума за тялото (мъртво) и мощите все на едно и също лице (Йоан Нови). Обаче в съчетанието въ м(ѣ)ч(ѣ)н(н)чѣскы лнѣъ (М 35.3) безспорно имаме значение като на род. п. мн. ч. „хор, сбор от мъченици“ (според пре-

вода в използваното издание „в лика на мъчениците“). А в м(ж)ч(є)нн-
чъскы подвигъ (П 9.2) имаме елемент на сравнение — „подвиг на мъче-
ник/мъченици“.

отъчск-//отъч-. Индивидуалнопритежателно е отъчъ и в трите си
употреби: изыти ѿг . . . домоу ѿ(т)ча (П 16.5), тѣло . . . ѿ(т)чєє (П 15.2)
и повелѣнїю ѿ(т)чю (П 11.1), където отъць означава „бог“. Срв. последната
употреба с ѿт(ъ)чъскаго . . . прѣданїа (М 4.1), което трябва да означава „пра-
вославната вяра, народностното съзнание“, та трябва да се има пред вид зна-
чение като на род. мн. В еже ѿт(ъ)чъскын жрѣбїн (П 57.1) „като оте-
чески жребий“ елементът на неопределеност и на сравнение, който е оче-
виден, мотивира избора на наставката -ъск — пред — (ъ)j-. А в ѿтъчъскын
законѣ (П 30.7) трябва да се предполага еднозначност с отъчъ, понеже
става дума за *божи* закон.

Общо взето, за взаимодействието между наставките — (ъ)j- и -ъск-
при образуванията от названия на лица е характерно това, че -ъск- може
да се яви във функцията на -(ъ)j-, докато обратното не се отбелязва:
наставката -ъск- е експанзивна, а -(ъ)j- — рецесивна.

* * *

5. Резултатите от проведения анализ могат да се резюмират в след-
ните кратки изводи:

5.1. В двете творби на Григорий Цамблак се установява тенденция
към ясно разграничаване функциите на наставките -ов-/-нн-, -(ъ)j- и
-ъск-:

а) -ов-/-нн- за деривация от названия на лица-мъже — предимно
собствени;

б) -(ъ)j- за деривация от наименования на лица (предимно нарицател-
ни) и на животни — и в единия, и в другия случай от основи с възмож-
ност за алтернация, и то предимно от мъжки род;

в) -ъск- за деривация от названия на лица (за колективна принад-
лежност или отнесеност), от географски — предимно собствени — назва-
ния и незначително от други семантични кръгове.

5.2. У Григорий Цамблак наставката -ъск- е формално разцепена на
два варианта:

а) с изоставяне на вокалната съставка, отразено и правописно, и съ-
кращаване дължината на словоформите с една сричка, резултат от зако-
номерен фонетичен развой;

б) със запазване на вокалното начало на наставката при алтернира-
щите основи, по което книжовният български и книжовният руски език
съвпадат с езика на Цамблак.

Във формирането на тази обща за двата езика особеност може да
се търси проява на приемственост — било непосредствена, било чрез цър-
ковнославянско посредничество между езика на представителите на Тър-
новската книжовна школа и по-специално на езика на Григорий Цамблак
и онази книжовна традиция, върху която се формират литературният бъл-
гарски и литературният руски език.